

TOMÁŠ

ČÍSLO
VYDÁNÍ

11

OBČASNÍK DOBŘÍŠSKÉ FARNOSTI

LISTOPAD 2025

TÉMA

První sv.
přijímání bude
na podzim

ZAMYŠLENÍ

Vlastně nic, už
je to dobrý

UDÁLOSTI

Biblický kurz
P. Angela
Výstava Na Pleš!

SERIÁL

Hudba v liturgii

SVĚDECTVÍ

Moje jáhenská cesta

PETR VÁŇA

Od doby mého vysvěcení z června 2002 uplynulo 23 let. Za tak dlouhou dobu jsem měl tu vzácnou příležitost setkat se s celou řadou lidí, názorů, ale i se změnou myšlení křesťansky orientovaných farníků. Devadesátá léta, kdy se v naší zemi pomalu dávala dohromady torza věřících, dříve usurpovaných a posmívaných „podivínů“, kteří se liší od „normálních“ tím, že chodí do kostela, dostala se ke mně informace, že v Praze opět začalo studium na Katolické teologické fakultě, a to v roce 1992. Neváhal jsem a podal přihlášku a úspěšně prošel zkouškami: písemnými i ústními. O to větší zklamání bylo, že pro velký počet zájemců jsem se tam nedostal. Mohli vzít pouze 80 uchazečů, dávali přednost mladším studentům. Po roční zkušenosti (když na fakultě zjistili, že většina tzv. mladších po prvním roce odešla na jinou vysokou školu) jsem byl požádán, zda bych nemohl opět přijít. Opět jsem prošel, a tak se začal plnit můj sen, studovat něco, co se jinde nemůže člověk dozvědět. Měli jsme jako studenti neuvěřitelné štěstí. Z celého světa se do profesorského sboru sešli lidé

s ohromnými zkušenostmi. Jako příklad uvedu profesora církevních dějin – profesora Th. Dr. doc. Polce. Tento mimořádný člověk emigroval po roce 1945 do Itálie, následně do Vatikánu a působil tam 40 let jako vatikánský knihovník. Od něho jsme se dozvěděli takové informace, které nejsou normálně k dispozici, jak sám řekl „učil nás ne z knih někým sepsaných, ale přímo z latinských originálů té doby“. Nesměli jsme přednášky nahrávat, aby nebylo možné jejich zneužití, neboť kritika církve byla někdy i pro nás dost tvrdá. Profesor Volf procestoval celý svět, od Kanady po Austrálii a měl možnost vidět změny po II. Vatikánském koncilu, který mimo jiné zavedl po téměř 900 letech institut trvalých ženatých jáhnů. V naší zemi ještě dlouho po roce 1989 přetrvávala o tom hluboká nevědomost, a to i u běžných farníků. Vzpomínám si, když jsem již jako jáhen šel sloužit do jednoho kostela, tak jsem byl uvítán slovy: „Tak to jste vy? Pan farář nepřijde?“ A do kostela přišlo asi 5 lidí.

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 2

Úvodník

ANGELO SCARANO

Drazí farníci,

„sestra smrt“ – takto sv. František mluví o smrti ve známém chvalozpěvu stvoření. František, který dal všechno Kristu a zasvětil svůj život žitému milosrdenství (např. vůči malomocným), nevidí smrt jako hrozbu, ale jako sestru, která mu pomůže se plně spojit s Bohem-Láskou.

Právě tento pohled na Boha nekonečně milosrdného nás stále znovu povzbudí, abychom dobře a smysluplně prožili tento pozemský život: v milosrdenství vůči druhým. Tak se nejlépe připravíme na setkání se sestrou smrtí, přesněji s dobrým Bohem. Protože jen „podobný se může spojit s podobným“, milosrdný (člověk) s Milosrdným (Bohem).

*Ať se nám to nově daří
o těchto dušičkových dnech!*

P. Angelo

Samotné studium do aktu svěcení trvalo celých 10 let. Teologická fakulta, studium semináře pod dozorem duchovního, dva ročníky na přípravu ke svěcení a vlastní formace. Když jsem byl konečně vysvěcen, sdělil mi světící biskup Václav Malý, že jsem byl takový pokusný příklad dokonalé přípravy, který ale již nebudou opakovat, aby dle jeho slov „čekatel za tak dlouhou dobu nesešel přirozenou smrtí“. Osobně nelituji toho času, byl pro mě zdrojem poučení a trpělivosti. Za tak dlouhou dobu jsem byl svědkem mnoha úžasných svědectví. Uvedu pouze jedno z mnoha, které bylo důvodem hlavně pro takové, kteří jsou vlažní, aby zjistili, že i v této době se mohou stát zázraky. Jednou večer mně zazvonil telefon a volaný mě žádal o radu: Lékaři mu sdělili, že má veliký nádor a že se má rozhodnout, zda se nechá operovat – v tom případě že mu zbývá několik měsíců, nebo že to tak má nechat a doba přežití bude oněco delší. Pro co se má rozhodnout? Požádal jsem ho, ať počká s odpovědí do druhého dne. Následující den jsem šel sloužit do LDN Sanatorium v Dobříši. Leží nebo sotva tam stojí nejubožejší z ubohých. Požádal jsem je v průběhu bohoslužby, aby se modlili za toho volajícího. Druhý den mi volal se slovy „nádor zmizel, doktoři si s tím neví rady, mám přijít za rok na kontrolu“. Žil ještě několik let a měl jsem možnost i posledního rozloučení s ním.

UDÁLOSTI

První svaté přijímání bude už v listopadu

ANGELO SCARANO

Jak mnozí z vás vědí, v tomto roce dojde k jedné malé změně v životě farnosti. Po projednání s katechetkami (i katechetou Vojtěchem) a s členy pastorační rady se letošní první svaté přijímání uskuteční už na začátku doby adventní. Už loni jsem to měl v plánu, bohužel se to nepovedlo.

Možná se ptáte, proč tato novota? Na jejím pozadí stojí celosvětová zkušenost, dlouholetá, že po prvním svatém přijímání děti houfně přestávají chodit na náboženství (a praktikovat). Důvod je nasnadě: chybí viditelná motivace. Je to zároveň také „velká chyba systému“, protože cílem nemá být první svaté přijímání, ale stále hlubší a intenzivnější život s Kristem. Proto před několika lety v pražské farnosti Stodůlky zavedli první sv. přijímání už v adventu, aby děti pokračovaly v náboženství i po přijetí eucharistie: pokud totiž začaly chodit do určité skupiny a navázaly určité vztahy, přijde jim hloupé to vše najednou přerušit v adventu. Další pádný důvod je „mystagogie“ (klasicky po přijetí iniciačních svátostí u dospělých), která umožňuje lépe chápat a prožívat z různých úhlů eucharistii i svátost smíření. Děti,

ale i dospělí, potřebují stále nové povzbuzení a „vedení do tajemství“ života s Kristem. Život ze svátostí není „samo sebou“, vždyť na cestě křesťanského života se objevují různé překážky, nepochopení, nechuť, které se však mohou odstranit při společných setkáních. A proč v době adventní? První svaté přijímání se může slavit kdykoli během roku, ale přece jen některé liturgické doby jsou k tomu vhodnější: v adventu prožíváme, že Kristus přišel, přichází a přijde... Je mi jasné, že na začátku to bude nezvyk, ale zkušenosti ze Stodůlek jsou velmi pozitivní – zachování zvyklostí není tím nejdůležitějším, podstatnější je životnost a smysluplnost. Řečeno slovy sv. Pavla: „Jde o to, abychom neběželi nadarmo.“ (Srv. 1 Kor 9,26-27)

Těším se na letošní první svaté přijímání (nejen já:))!

Kdo je to jáhen?

Jáhen nebo také diakon (z řeckého diakonos, služebník) je v katolické církvi označení pro pověřeného člověka, jehož úkolem je především „hlásat Boží slovo“, to znamená např. předčítat z evangelia při liturgii, křtít, oddávat, pohřbívat a vyučovat. Pro svůj úřad musí být vysvěcen.

V katolické církvi je jáhenství prvním stupněm svátosti kněžství.

Liturgickým oděvem jáhna při bohoslužbě je dalmatika, používaná stejně jako ornát v liturgické barvě. Jáhen na rozdíl od kněze nosí na albě či rochetě štolu šikmo přes levé rameno a sepjatou na pravém boku. Jáhni mohou být označováni

jako dočasní. Ti jsou na jáhny svěcení pouze přechodně, neboť tuto službu má po nějakou dobu zastávat každý, kdo se má stát knězem. Ti, kdo neaspírují na kněžské svěcení, jsou označováni jako trvalí jáhnové. Trvalý jáhen může být ženatý, musí mít v pořádku rodinné záležitosti, musí dosáhnout věku minimálně 35 let, absolvovat teologické studium a formaci.

DLE WEBU JAHNI.CZ ZPRACOVALA J. URBANOVÁ

Vlastně nic, už to je dobrý

JITKA URBANOVÁ – INSPIROVÁNO VIRÁ.CZ

Slyšela jsem o televizním seriálu, ve kterém měl jeden z protagonistů velký průšvih. Ze zoufalství tedy zajde do kostela a modlí se k Bohu, aby mu pomohl. Za jeho pomoc mu slíbí, že změní svůj život. V tu chvíli mu ale zrovna někdo zavolá a on

zjistí, že jeho problém je právě vyřešen. Muž si oddechne a řekne Bohu: „Anebo nic, už je to dobrý.“

Nedávno jsme při nedělní bohoslužbě slyšeli příběh o uzdravení deseti malomocných. Když Ježíš uzdravil deset malomocných, jen jeden z nich se vrátil, aby poděkoval. Je to Samařan, zástupce národa,

se kterým se Židé nestýkali – člověk, od kterého bychom to asi čekali nejméně (srov. Lk, 17,17).

Ježíš říká, že tohoto jednoho víra zachránila. Je tedy nejen uzdravený od malomocenství, ale i zachráněný. Dostal se do světa vděčných lidí. Nebo jinak: je schopen se na svět a život dívat brýlemi vděčnosti.

HUDBA V LITURGII: 3. ČÁST SERIÁLU

Mše svatá, bohoslužba slova

RITA LYONS KINDLEROVÁ

„Oslavujte Boha žalmy, chválami a zpěvem.“ (Kol 3, 16)

3. část úvodu do liturgické hudby je věnována bohoslužbě slova, která následuje za vstupními obřady popsanými v Tomášovi č. 9/2025. Bohoslužba slova obsahuje čtení z Písma svatého prokládaná zpěvy. Předčítání biblických textů bylo součástí liturgie odjakživa a měli bychom ho chápat jako živé Boží slovo platné v každé době. Tzv. první čtení při nedělní mši je ze Starého zákona s výjimkou doby velikonoční, kdy se čte ze Skutků apoštolů. Následuje tzv. responsoriální žalm (kniha těchto žalmů se česky nazývá Zpěvy s odpovědí lidu). Nejčastější praxí je, že ho zpívá žalmista/kantor od ambonu nebo z kůru. Předzpívá refrén/odpověď, který s ním zopakuje celé shromáždění, následně zpěvák zpívá jednotlivé sloky a lid je prokládá společným refrénem. Žalm lze zpívat s hudebním doprovodem nebo a capella. Texty žalmů jsou poetické duchovní písně a obsahově korespondují se čteními konkrétního dne. Žalmisté se spolu s lidmi při zpěvu de facto modlí, neboť jde opět o biblické texty. Žalm tedy není nějakou „vycpávkou“ mezi čteními,

ale „napomáhá rozjímání o Božím slově“ (Všeobecné pokyny k Římskému misálu). Následuje tzv. druhé čtení, které tvoří novozákonní listy apoštolů nebo kniha Zjevení. Po druhém čtení zpěvák či žalmista zanotuje 3x aleluja a zopakuje ho s ním celé shromáždění. Kantor pak zazpívá krátkou antifonu (vysvětlivka v č. 9/2025) a s lidem zopakuje 3x aleluja. Antifona je opět vybraný verš z Bible tak, aby odpovídal textu následujícího evangelia. Jde o tzv. zpěv před evangeliem, zkráceně mu říkáme aleluja nebo jen antifona. Do mše sv. byl zařazen v 5. stol. jako důležitý zpěv, kterým vítáme Ježíše přicházejícího v evangeliu. V době postní se místo slova „aleluja“ zpívá „Chvála Tobě, Kriste, Králi věčné slávy“. Na liturgie.cz, ale i od specialistů se dozvíme, že zpěvem před evangeliem se „připojujeme ke zpěvu andělů v nebi, zdravíme přicházejícího Pána a vyznáváme jím svou radost a víru, nezbytnou pro přijetí Božího slova“. Jak připomíná Willi Türk ze spolku chrámových hudebníků Musica Sacra: „Poměrně rozšířená praxe zařazovat místo skutečného zpěvu před evangeliem sloku písně je ... jakési ‚nouzové řešení‘, radost zpěvu Aleluja tedy sloka písně

vyjádřit nemůže.

Nejdůležitější částí bohoslužby slova je evangelium, které čte jáhen nebo kněz. Po něm duchovní pronáší kázání čili homilii. Pak většinou nastane chvíle ticha k rozjímání nad vyslechnutým a následně všichni vyznáme víru, tzv. Credo, které se dříve zpívalo, alespoň při slavnostních příležitostech.

Bohoslužba slova končí přímlovami (tzv. modlitba věřících), které se při slavnostních příležitostech také mohou zpívat nebo – jak známe z dobříšské praxe – zpíváme odpověď na vyslovený úmysl (Prosíme Tě, vyslyš nás/Kyrie eleison).

Mše svatá pokračuje eucharistickou bohoslužbou, o níž bude více příště.

Vysvětlivky:

a cappella (z ital. jako v kapli) = vokální hudba/bez doprovodu hud. nástrojů

homilie (řec. homilia=beseda, vyučování) = kázání

Credo (lat. věřím) = Vyznání víry (Věřím v jednoho Boha)

responsoriální žalm (z lat. responsum) = odpověď

Kalendář akcí

Chvály	P. Angelo, N. Krkošková	Út 4. a 25. 11. v 18.30	PC
Večerní malování (dospělí)	M. Pogran, D. Doubková	Čt 6., 13., 20. a 27. 11. v 18.00	PC
Vernisáž Na Pleš!	M+M Salcmanovi	Ne 9. 11. v 10.15	PC
Koncert Amor et Caritas	I. Kylar	Ne 9. 11. v 18.00	Zámek Dobříš
Mezinárodní věžeňské společenství	P. M. Míček	Út 11. 11. v 19.00	PC
Setkání Pastorační rady	Pastorační rada	St 12. 11. v 19.00	PC
Spolčo	A. Kořínková, V. Poppr	Pá 14. 11. v 19.00	PC
Víkendovka Apis	D. Chytrá	So – ne 15. – 16. 11. v 9.00	PC
Biblický kurz	P. Angelo	Út 18.11. v 18.30	PC
Studentská mše	P. Angelo	Pá 21. 11. v 19.30	PC
Arcidiecézní setkání mladých	A. Kořínková	So 22. 11. v 9.00	Praha - Kobylisy
Akademie 3. věku	V. Dubnický	Út 25. 11. v 9.00	PC
Medjugorský modlitební večer	K. Svobodová	Čt 27. 11. v 17.00	Kostel Sv. Pole
Arcidiecézní ples mládeže	A. Kořínková	Pá 28. 11. v 19.00	Arcibiskupství pražské
1. sv. přijímání	V. Poppr, P. Angelo	Ne 30. 11. v 9.00	Kostel Dobříš

PŘIPRAVUJEME NA PROSINEC:

ne 7. 12.	Knižní klub s Ritou
so 13. 12.	Adventní duchovní obnova s P. M. Jirsou: "Vánoční příběh o temné noci, pastýřích a zranitelnosti."
ne 14. 12.	Agapé a výstava dětských děl z kroužku Mira a Daniely
pá-ne 19. – 21. 12.	Duchovní obnova v Poličanech s P. Angelem
st 24. 12.	Zpívání u jesliček
pá 26. 12.	Půjdeme spolu do Betléma - živý betlém
ne 28. 12.	Koncert J. J. Ryby – Česká mše vánoční

Stalo se

VERONIKA TETUOVÁ

- V neděli 12. 10. Proběhla krásná vernisáž fotografií paní Kristíny Hlavové. Kromě úchvatných fotografií přírody si návštěvníci pochutnali i na skvělém agapé.
- Do sbírky na Misie se již tradičně zapojily děti z náboženství, Spolčo a někteří farníci svými (pekařskými) výrobky. Díky všem, kdo přispěli, se vybralo 21 745Kč!
- Na Misijní neděli navázala interaktivní přednáška Nadi a

Davida Krkoškových o jejich misi v Zimbabwe. Plný sál dětí i dospělých viděl africké fotografie a výrobky a mohl si dokonce poslechnout rozhovor v jazyce Ndebele nebo zazpívat zimbabwskou chválu.

- V říjnu dostal jáhenský pokoj „nový kabátek“: kromě čistých stěn a nové koupelnové skříňky dostal i nový koberec a prošel generálním úklidem, aby byl pro jáhna Vojtu příjemným útočištěm.

Pozvánka

ADAM BÖHM, MÍRA SALCMAN

Srdečně zveme všechny farníky a přátele umění na výstavu Na Pleš!, kterou připravili Míra Salcman a jeho dcera Maky z Nové Vsi pod Pleší a která bude k vidění v prostorách PC. Navazují na svou společnou výstavu z Mníšku před dvěma lety. Mirek představí několik nových obrazů a také starší práce, které dosud nebyly veřejně k vidění. Maky vystaví své kresby, na kterých Mirka oslovuje jejich citlivost a lehkost. Název výstavy může mít víc než jeden důvod. Možná ji inspiroval název blízkého vrchu, možná Mirkův účes nebo možná účes Maky. Podnětem k výstavě bylo i Mírovo půlkulaté výročí, letos oslavil 55. narozeniny.

ČASOPIS TOMÁŠ VYDÁVÁ FARNOST DOBŘÍŠ. NÁKLAD 100 VÝTISKŮ.

ČASOPIS JE ZDARMA, FINANČNÍ PŘÍSPĚVKY (8 Kč / VÝTISK) JE MOŽNÉ POSÍLAT NA ÚČET FARNOSTI (3869703339/0800, VS 901).

REDAKČNÍ RADA: ADAM BÖHM, KATKA SVOBODOVÁ, VERONIKA TETUOVÁ, JITKA URBANOVÁ; JAZYKOVÁ KOREKTURA: HANKA RENDLOVÁ

MÁTE PODNĚT K OBSAHU NEBO REAKCI NA VYDANÝ ČLÁNEK? CHCETE SAMI PŘÍSPĚT ČLÁNEM? NAPIŠTE NA REDAKCE @FARNOSTDOBRIS.CZ

ČASOPIS TOMÁŠ JE DOSTUPNÝ I NA FARNÍM WEBU [HTTPS://WWW.FARNOSTDOBRIS.CZ/CASOPIS-TOMAS/](https://www.farnostdobris.cz/casopis-tomas/)